

בכורות פרק ו על אלו מומין דף לט

פוסל. הגמ' רוצה להוכיח שנחלקו בדין חיסרון איבר שאינו גלוי התנאים בברייתא לעניין מומי בהמה שר' יהודה סבר שבין בביצים ובין בגיד פוסל מעוך, כתות באבנים, נתוק לגמרי ועדיין תלוי בכיס, וכרות אבל עדיין מחובר, ר' אליעזר בן יעקב אומר שכולם פוסלים רק בגיד ולא בביצים, ר' יוסי אומר שמעוך וכתות פוסלים גם בביצים אבל נתוק וכרות רק בגיד, דוחה הגמ' שלכו"ע חיסרון איבר פנימי פוסל ונחלקו במום שבגלוי, ר"י סבר שמעוך וכתות נחשב לגלוי שהם מכווצים את הביצים ונתוק וכרות נחשב למום שהם נראים תלויים, ראב"י סבר שמעוך וכתות לא נחשב למום שלפעמים גם ביצים בריאים מתכווצים וכרות ונתוק לא נחשב למום משום שלפעמים גם ביצים בריאים נראים נתוקים, ר' יוסי סבר שרק מעוך וכתות נחשב למום משום שניכר שהביצים לא קיימים.

הזובן שהוא כיס שגיד הבהמה חבוי בו אם נפגם נחשב למום אבל אם ניטל הכיס כולו או שנפגם הגיד עצמו חוזר ומתרפא. נפגמה העריה שהיא שפת בית הרחם של נקבה הרי זה מום שאינו חוזר ומבריא. נפגמה עצם מהזנב נחשב למום, נפגם הפרק שבין החוליות אינו מום, עור ובשר שהתקלפו מעל ראש הזנב ונשארה העצם מגולה הרי זה מום שאינו מתרפא, חוליות הזנב שהתרחקו זו מזו ברוחב אגודל נחשב למום.

בברייתא כתוב ששיעור אצבע הוא רבע מטפח, רבה אמר לעניין שיעור הגדיל שתלוי בציצית ב"ש אומרים ד' אצבעות וב"ה אומרים ג' אצבעות, ר' הונא אמר לעניין אמת מידה שהייתה במקדש

המשניות עוסקות בדיני מום בבהמות, נקב בחוטם של בהמה אם נראה מבחוץ או שנסדק מצד לצד למרות שאין בו חיסרון נחשב למום, וכן אם נפגם ונחסר מצידו מעט נחשב למום, אבל אם המחיצה שבין שני הנחיריים ניקבה אינו מום משום שאינו גלוי. שפה של בהמה חיצונה שניקבה או שנפגמה או שנסדקה לאורכה נחשב למום. חניכיים הקדמיות שנפגמו ונחסרו או שנחתכו לרוחבם מלמעלה למרות שלא נחסרו נחשב למום, חניכיים הפנימיות מהתיומת עצמה (הם השיניים הפנימיות הגדולות שנראות כשתי שיניים מחוברות) ופנימה אם נפגמו או נסדקו לא נחשב למום ניכר אבל אם נעקרו נחשב למום שניכר בזמן שפועה, רבי יהושע בן קפוצאי אומר שמהתיומת ופנימה אם נעקרו פסולים לקורבן אבל לא שוחטים עליהם בכור, רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר שאפילו לא פוסלים לקרבן.

כלפי פדיון פסולי המוקדשין או שחיטת בכור בעל מום חיסרון איבר פנימי על ידי סם אינו נחשב למום, ר' אחדבוי בר אמי הסתפק האם פוסל את הקרבן שכתוב "תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו" האם לומדים מ'תמים' שחיסרון פנימי פוסל או שלומדים מ'כל מום' כמום שפוסל רק אם ניכר מבחוץ. הגמ' רוצה להוכיח שנחלקו בדין זה הברייתות בעניין בהמה שיש לה כליה אחת בברייתא אחת למדו שפסולה שכתוב 'ואת שתי הכליות' ובברייתא אחרת כתוב שכשרה שכתוב 'יסירנה' בלשון יחיד, הגמ' דוחה שלכו"ע פסול והברייתא שמכשירה אומרת שישנם בהמות שנולדות עם כליה אחת, ר' יוחנן דחה שלכו"ע פסול והברייתא שהתירה מדברת שנחסרה כליה לאחר השחיטה וקבלת הדם וקודם זריקה וסברה שאינו

בכורות פרק ו על אלו מומין דף לט

שהייתה יתירה אצבע על אמה. ר' נחמן
אמר לעניין הבשר בין חוליות הזנב.